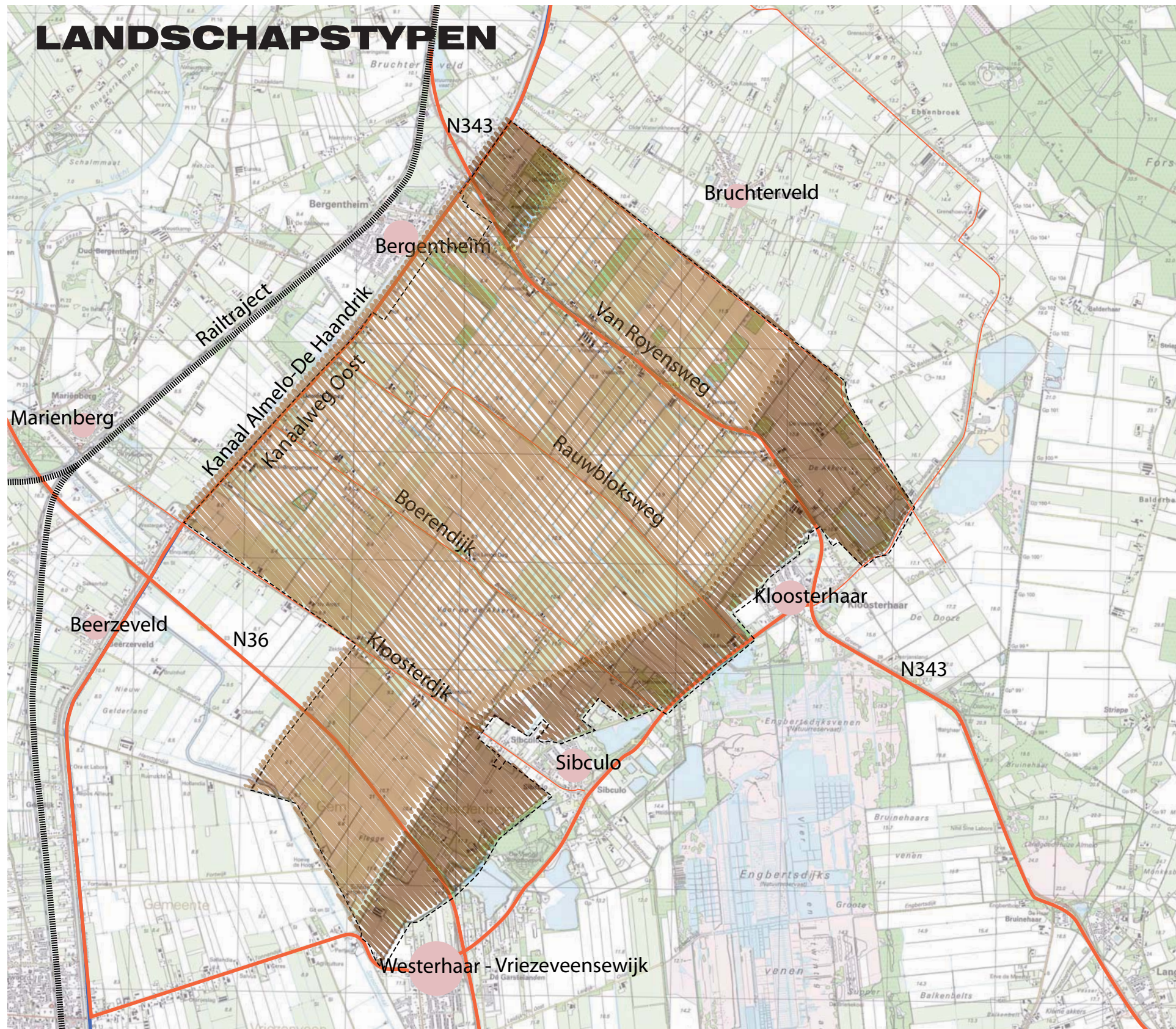

LANDSCHAP
IDENTITEIT
K A A R T

L I K

BERGENTHEIM-ZUID

open veenlandschap

besloten veenlandschap

INLEIDING

Achtergrond

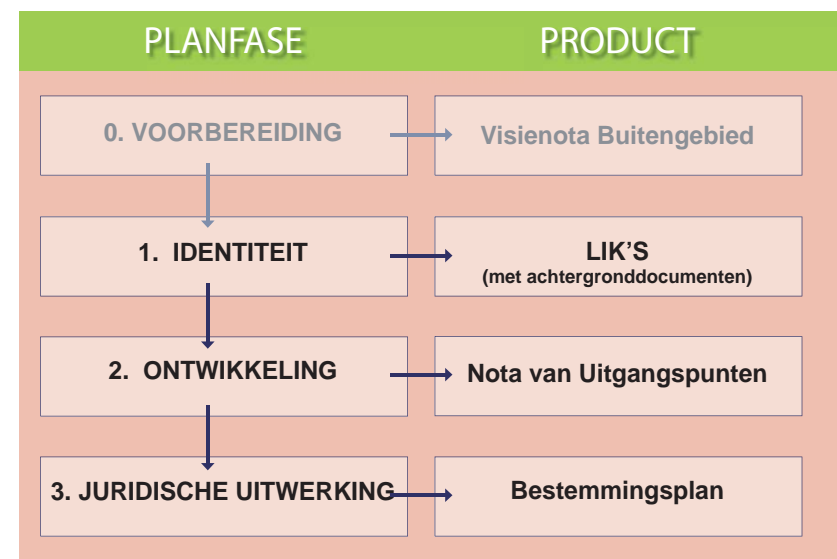
De gemeente Hardenberg gaat voor haar buitengebied een nieuw bestemmingsplan opstellen. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit".

Om tot een nieuw bestemmingsplan te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst moet de identiteit van de deelgebieden worden bepaald. Met dit doel zijn de Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn. Aan passende ontwikkelingen moeten zo min mogelijk juridische beperkingen worden opgelegd, terwijl ongewenste ontwikkelingen zoveel mogelijk geweerd moeten worden.

Daarna wordt in de Nota van Uitgangspunten vastgelegd welke gebiedsvisie voor het plangebied gaat gelden en welke beleidskeuzes hieraan ten grondslag liggen. De LIK's vormen hiervoor de basis.

Het bestemmingsplan is één van de instrumenten om de (toegestane en te weren) ontwikkelingen juridisch te vertalen. De Nota van Uitgangspunten levert hiervoor de informatie.

De gemeente heeft ervoor gekozen om deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toe te passen. Voor het overig deel van het buitengebied wordt in een later stadium een bestemmingsplan opgesteld.

Schema planproces

Inhoud LIK

De LIK Bergentheim-Zuid bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de kwaliteiten, kansen en bedreigingen voor het pilotgebied Bergentheim-Zuid. Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

De analyse is in een separaat achtergronddocument opgenomen. In het achtergronddocument zijn ook de resultaten opgenomen van de excursie die met Plaatselijk Belang heeft plaatsgevonden. Het achtergronddocument vormt een bijlage bij de LIK Bergentheim-Zuid.

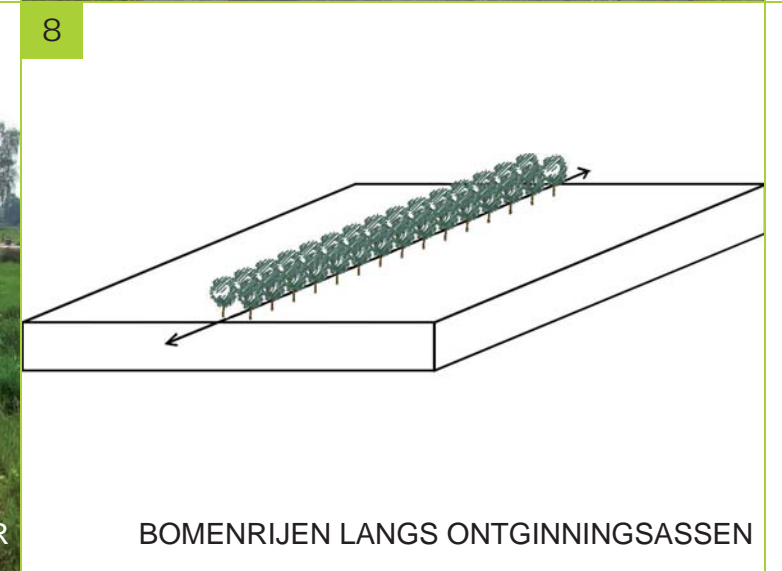
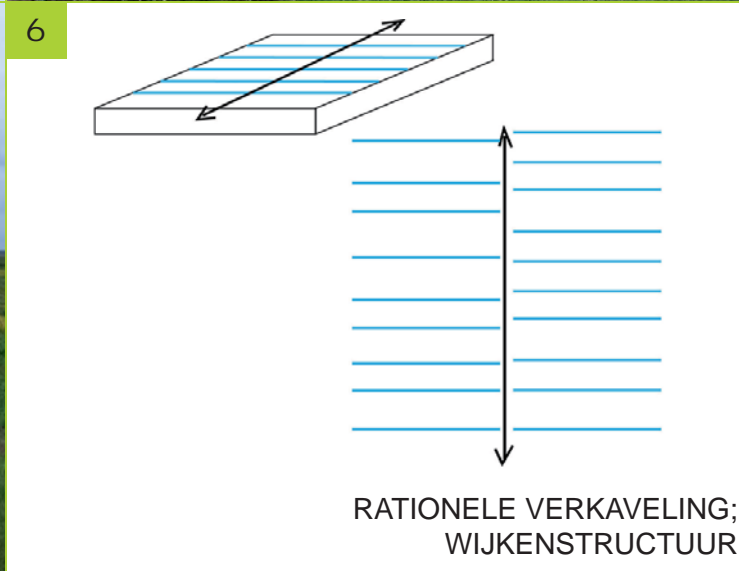
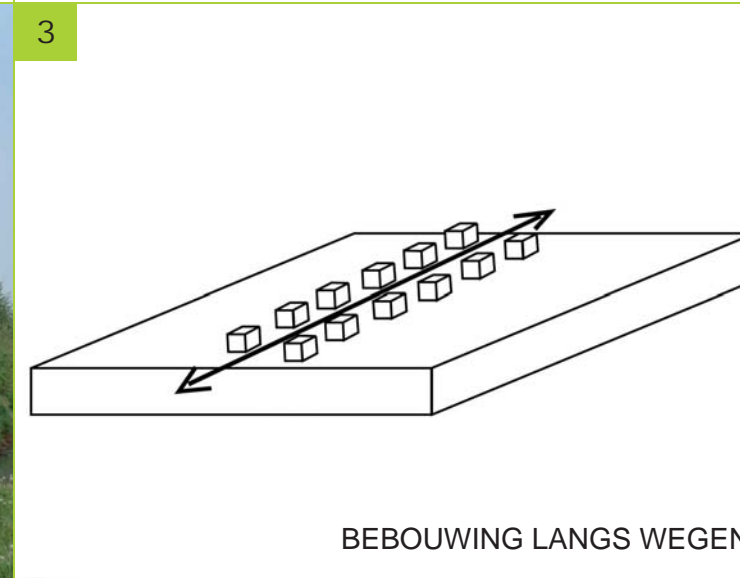
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, de klankbordgroepen (Plaatselijk Belang en Organisaties) en de adviesbureaus (Amer en Eelerwoude).

Leeswijzer

De identiteit van Bergentheim-Zuid komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK Bergentheim-Zuid is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in dit pilotgebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen. Vervolgens is per landschapstype een schema opgesteld. De schema's bestaan uit een overzicht van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook is opgenomen wat een kans of juiste een bedreigingen voor deze kenmerken zou kunnen zijn.

Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde). Overigens geven de schema's niet de gebiedsvisie weer. Dit komt in de Nota van Uitgangspunten aan de orde. Ook is nog geen rekening gehouden met bestaande beleidsvisies of -nota's.

In de schema's staan in de vorm van genummerde groene blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's. Een grijs vlak in het schema betekent dat dit aspect voor het betreffende landschapstype minder relevant of niet aan de orde is.

OPEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Open Veenontginningen	Visuele dragers										Niet-visuele drager
	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ruimte	Grond-/landgebruik	Functie en activiteit	Licht en donkerte	Natuur	Geur
Sterk	- Gevels met rijke ornamenten - Grote bouwvolumes 1 2	- Rechthoekig, strak - Goede ontsluitingsstructuur 4	- Rationeel, eenvoudig, rechthoekig - Wijkenstructuur - Rechthoekige kavels - Veel ontwateringsloten in omgeving kanaal Almelo- De Haandrik 6 7	- Bomenrijen langs ontginningsassen 8	- Bebouwing langs wegen 3	- Weids zicht - Massa geclusterd aan wegen - Openheid t.p.v achterland en Rauwbloksweg - Doorzichten 5 9	- Agrarisch grondgebruik (weide en akkers) 10	- Grootschalige agrarische bedrijven	- Licht langs wegen, donker achterland	- Bijzondere plantensoorten in de wijken, foerageergebied rietganzen.	
Zwak	- Cataloguswoningen (gebiedsvreemde bebouwing) 11	- Wegen te smal voor modern agrarisch verkeer - Combinatie agrarisch verkeer met wandelaars en fietsers			- Gebruik gebiedsvreemde beplanting voor landschappelijke inpassing - Niet agrarische percelen 'dichtgeplant'		- Niet-agrarische functies kunnen landbouw belemmeren		- Lichtoverlast uit moderne veestallen		- Verhoogde geurconcentratie aan randen gebied
Kansen	- Aanbrengen stijlkenmerken bij nieuwe bebouwing - Hergebruik VAB - Sanering overbodige bebouwing stimuleren - Nieuwe woningen door bv. mantelzorg of bedrijfsopvolging	- Verbetering recreatieve verbinding tussen Engbertsdijkvenen en Vechtdal - Recreatief benutten Rauwbloksweg 5		- Versterken bomenrijen, m.u.v. Rauwbloksweg	- Transparant houden erfbeplanting	- Weidsheid als 'attractie' 9	- Grootschalige landbouw	- Ontwikkeling agrarisch gerichte bedrijven - Verbrede landbouw - Hergebruik voormalige agrarische bebouwing	- Verminderde lichte-hinder (door bv. technische maatregelen)		
Bedreigingen	- Hergebruik voormalige agrarische bebouwing - Cataloguswoningen - Nieuwe woningen door bijv. mantelzorg of bedrijfsopvolging	- Sluipverkeer over de Boerendijk	- Afname sloten- en wijkenstructuur			- Bebouwing in open gebied	- Aanplant van productiebos	- Afname agrarische functie - Verbrede landbouw - Niet passende, niet-agrarische functies kunnen landbouw belemmeren 12			

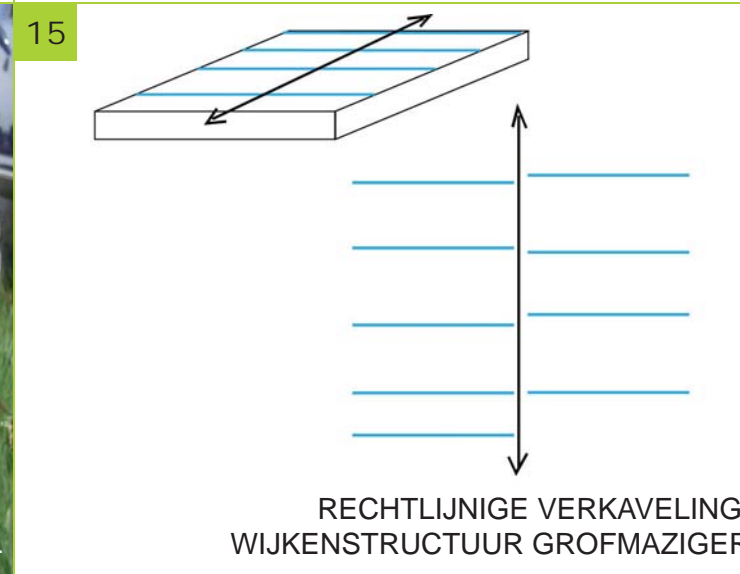
13

AGRARISCH GRONDGEBRUIK

14

VERBETEREN RECREATIEVE ONTSLUITING
ENGBERTSDIJKVENEN EN VECHTDAL

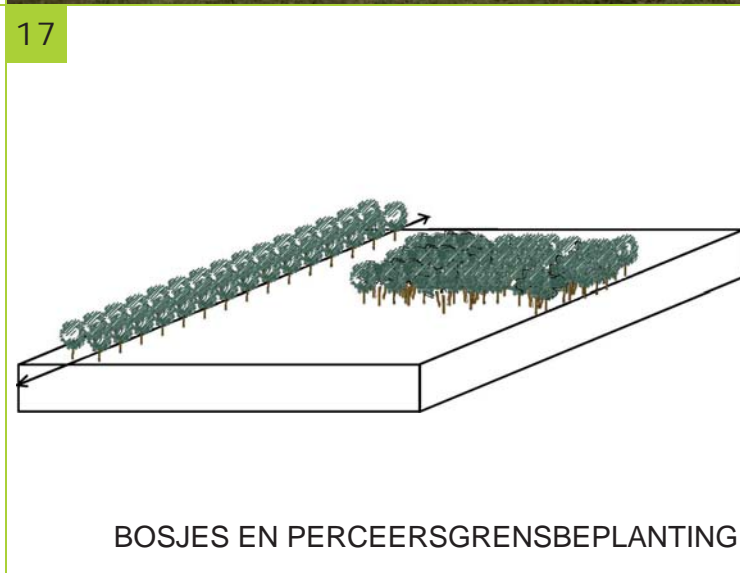
15

RECHTLIJNIGE VERKAVELING;
WIJKENSTRUCTUUR GROFMAZIGER

16

CATALOGUSWONING

17

BOSJES EN PERCEERSGRENSBEPLANTING

18

BOSJES EN PERCEERSGRENSBEPLANTING

19

HALF-TRANSPARANTE ERFBEPLANTING

20

RECHTLIJNIGE, STRAKKE WEGEN

21

ZANDWINPLAS

22

DIVERSITEIT AAN FUNCTIES IN LINT

23

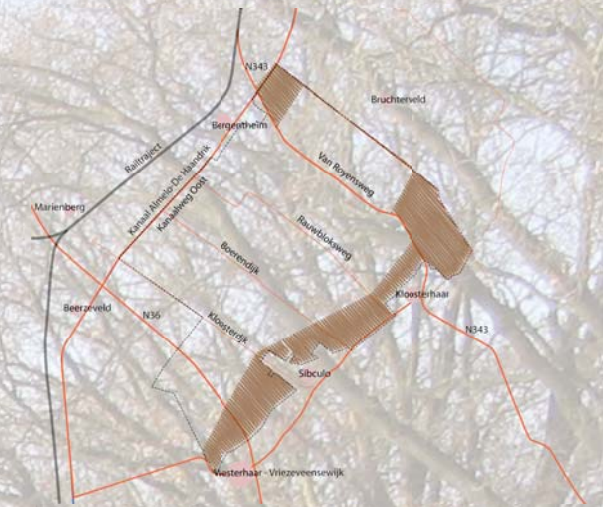
HALFOPEN LANDSCHAP MET DOORZICHTEN

24

DIVERSITEIT AAN FUNCTIES

BESLOTEN VEENONTGINNINGSLANDSCHAP

Besloten Veenontginningen	Visuele dragers										Niet-visuele drager
	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ruimte	Grond-/landgebruik	Functie en activiteit	Licht en donkerte	Natuur	
Sterk	- Gevels met rijke ornamenten	- Rechthoekig, strak - Goede ontsluiting	- Rationeel - Eenvoudig - Rechthoekig - Wijkenstructuur grofmaziger dan in grootschalige veenontginningen	- Bosjes en perceelsgrensbeplanting	- Bebouwing geclusterd langs weg - Zowel massieve als meer transparante erfbeplanting	- Halfopen landschap - Herkenbaar als overganggebied open - gesloten - Doorzichten	- Agrarisch grondgebruik	- Diversiteit aan functies	- Licht langs wegen, donker achterland	- Bijzondere plantensoorten in de wijken - Foerageergebied rietganzen	
Zwak	- Leegstand (verpaupering) - Cataloguswoningen	- Wegen te smal voor modern agrarisch verkeer - combinatie agrarisch verkeer met wandelaars en fietsers			- Gebruik gebiedsvreemde beplanting voor landschappelijke inpassing - Niet agrarische percelen 'dichtgeplant'				- Lichtoverlast uit moderne stallen		
Kansen	- Bouwvolumes en stijkenmerken laten refereren aan arbeiderswoningen - Hergebruik voormalige agrarische bebouwing - Sanering overbodige bebouwing stimuleren - Nieuwe woningen door bv. mantelzorg of bedrijfsopvolging	- Aanleg fietspad langs Kloosterdijk voor schoolgaande jeugd - Verbetering recreatieve ontsluiting tussen Engbertsdijkvenen en Vechtdal - Recreatieve nevenfuncties op agrarische bedrijven mogelijk maken ter ondersteuning recreatief verkeer (kleinschalige verstrekking koffie/thee) - Bevorderen extensief recreatief verkeer Rauwbloksweg (bv. door bewegwijzering)				- Verdwijnen doorzichten	- Invulling zandwinplas (recreatie of natuur)	- Verbrede landbouw - Hergebruik voormalige agrarische bebouwing	- Verminderde lichteinder (door bijv. technische maatregelen)		
Bedreigingen	- Verruiming volume arbeiderswoningen i.v.m. woongenot - Hergebruik VAB - Cataloguswoningen - Nieuwe woningen door bijv. mantelzorg of bedrijfsopvolging					- Afname beleving landschap vanaf de Kloosterstraatweg / Sibculoseweg	- Uitbreiding zandwinning vanwege aantasting landbouwareaal, landschap en overlast voor omgeving	- Verbrede landbouw			

COLOFON

LIK Bergentheim-Zuid

Onderdeel van IDEE Hardenberg

Projectnummer: 70-101

Datum: 13 februari 2009

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. Jaap Wuite

www.hardenberg.nl

Opdrachtnemer:

Amer ruimtelijke ontwikkeling BV

Zonnehof 43

3811 ND Amersfoort

Tel: 033 - 4621 623

Contactpersoon: mw. Esther Marsman

e-mail: bureau@amer.nl

www.amer.nl

In samenwerking met:

Eelerwoude West Bilthoven

Rembrandtlaan 22A-1

3723 BJ Bilthoven

Tel: 030 2297260

Contactpersoon: dhr. Joris van der Vet

e-mail: west@eelerwoude.nl

www.eelerwoude.nl

